

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex diplomaticus Brandenburgensis

Sammlung der Urkunden, Chroniken und sonstigen Quellenschriften für
die Geschichte der Mark Brandenburg und ihrer Regenten

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1862

I. Bruchstücke einer Brandenburgischen Chronik in Pulcawa's Böhmischer
Chronik.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55046](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55046)

I.

Bruchstücke einer Brandenburgischen Chronik in Pulcawa's
Böhmischer Chronik.

(Böhmischer Text.)

D Bramburčſk¹⁾.

Sakožto kronyka Bramburſká lſej (dokazuje) a kronyka Martinowa (ta) řečeného ſkladatele wypravuže a ſgednává ſe, léto ob narozenj Syna Božjho po oſmi ſtech letech a po ſedmiměchtma²⁾ řbyž w Bramburſkém Markrabſtvoj lidé geſtře býli ſuijſſenj Slowané a Saſycomé poňanſtých obhčegůw nadřjce ſe, a modlám modléce ſe, král Řjmský Gindrič³⁾ řečený, ſyn Ottůw⁴⁾, weywodý Saſkého, žbělau ſtany na lebu, a ta Bramburky⁵⁾ mocně wyhogowal, a wſſeřky wlaſti podlé Labe ſwému panſtvoj podrobil geſt.

(Lateiniſcher Text.)

Brandenburgensia.

Sicut Cronice Brandemburgensia Marchie testantur historie, Cronica quoque Martini concordat, Anno domini DCCCXVII.¹⁾ Cum in dicta Marchia gens adhuc permixta Slauonica et Saxonica gentilitatis ritibus deseruiret et coleret ydola, Rex Romanorum Henricus, filius Ducis Ottonis Saxonie, castris positus in glacie potenter Brandenburg expugnauit et omnes prouincias trans albeam sue dicioni subiecit.

(Post obitum Borziwogii, primi cristiani ducis Boemie, Spitigneus filius eius obtinuit principa-

¹⁾ In einer alten Handschrift der Bibliothek zu Prag steht hier: Tuto se pocina o Bramburčſk, řed kronyka Bramburſka ř ežeſte geſt priřowana a vyřgebnaa w rozlyčnyř mſtřř rozlyčnyřmi čaſy podle řzjwe řzeczeného čleřarje Karla řgebnaie. (Hier beginnt über Brandenburg oder die Brandenburgische Chronik, in die Böhmische eingeschaltet und ihr nach den verschiedenen Stellen und Zeiten angepařt, deř Auftrages deř oben genannten Kaiſer Karls gemäř.)

²⁾ Prager Handschr.: ſedmiměchtma.

³⁾ Prager Handschr.: Gindrič.

⁴⁾ Prager Handschr.: Ottow.

⁵⁾ Prager Handschr.: Bramburſky.

Riedel's Cod. Hauptth. IV. Bb. I.

¹⁾ Dobner's Abdruck S. 87. DCCCXXVI, während die zur Seite ſtehende Böhmische Handschrift die irrtümliche Jahresangabe 827 enthält.

tum, Et post eiusdem Spitignei obitum Wratislaus frater suus ducatum rexit, Qui et fundavit ecclesiam sancti Georgii in Castro Pragensi et ibi sepultus est. Qui Wratislaus accepit uxorem nomine Drahomirz de durissima gente Luticensi, saxis in credendo duriozem, ex prouincia nomine siue nominata Stodor. Eadem Drahomirz peperit duos filios, Sanctum Wenceslaum, deo et hominibus propter virtutem eximiam acceptabilem, Boleslaum uero toti mundo propter maliciam et necem fratris sui odibilem et execrabilem. — Drahomirz eadem ydolorum sectis se per omnia implicabat.)¹⁾

Těhož léta, gaž Bramburflá kronyka swědčj, řdyž gessě ti libě Slowansstj a Sasych pohansstjch modl se nadrželi, Ydo¹⁾ tak řečený maršalek starého markrabstwj Bramburflého, po Labi s ginými Sasych, Missněnin²⁾, genžto Liuthych tjm gménem tak řečenj slauli, řtjwše se k hradu Bramburflému, geho slyně sau dobyli.

Lěto Božj tishc, sto, padesát a šest, tento gistj Frydrykus, král Řimstj, shromáždiv weliké množstwj knžat a rytjřstwa wzdwihl se do Řjma k Adryánowi papežowi, chtě chřatem býti. Ale Beranustj penjeze od něho chřic mjtj, cestu geho přerušili (překazylj mu na cestě), z nichž potom dwa nácte nehlepšjch wywolaw, y zwěšyl ge na řibenich. A tak s tjm gew do Řjma, od papeže Adryána na chřastwj byl powyšsen a s tjm tak y Řjmany y Medopolánské³⁾, genž se genu protiwilli, bogem vkrotiw, domůw se řstafně wrátil.

Za těch časůw byl geben král Gindřich, Slowansstj řečený Přibislaw, genž w Bramburčch,

Anno M. C. Sicut testatur Brandenburgensis Cronica, dum adhuc gens illa Slauonica et Saxonica cultibus insisteret ydolorum, Ydo, Marchio antique Marchie cis albeam²⁾, cum aliis Saxonibus Barbaricis³⁾, qui liuthici dicebantur, Brandenburg inuadentes castrum ibidem potenter ceperunt.

Anno domini M. CLVI. Fridericus Rex Romanorum collecta principum et militum multitudine copiosa Romam eundi (intrandi) ad Papam Adrianum iter arripuit in Cesarem sublimandus. A quo Veronenses pecuniam postulant, iter eius impediunt. Ex quibus postmodum pociores duodecim euocatos ad se suspendit patibulo, Romamque perueniens per papam Adrianum in Cesarem coronatus Romanos pariter et Mediolanenses resistentes sibi superat et feliciter ad patriam est reuersus. In illis diebus fuit quidam henricus Rex, przebislaus Slauonice nominatus, urbis Brandem-

¹⁾ Prager Handschr.: Ydo.

²⁾ Prager Handschr.: Smyeffeny m i (gemischt).

³⁾ Prager Handschr.: Mediolanene.

¹⁾ Es ist zweifelhaft, ob Bulcawa den obigen Bericht gleichfalls aus Brandenburgischen oder aus Böhmischen Quellen entlehnte. War auch das Letztere der Fall, so verdient dieser Bericht doch hier einen Platz, da er eine sehr alte Nachricht von dem Havelande enthält; denn diese Landschaft ist unter dem Namen Stodor zu verstehen. Nach Helmolt (Chron. Slavor. I, 37.) war Brandenburg von Stoberanern bewohnt.

²⁾ Nach der Böhmischen Handschrift: „an der Elbe hin“ (po Labi).

³⁾ Prager Handschr.: Meißnern.

a w těch zemích, což k tomu přileží, po svém otci knížetství to gisté obdržel, gaž Kronyka swědčí Bramburská. Tento gistý Gindrich¹⁾ proto, že gíž křesťanem byl, wida, že ti lidé, Slowané y Sasycomé smjsseni glauce tak wejmés, modlám pohanským se modleli, magjee tu w Bramburchch w tom městě gakaus modlu tréhlawatau, nectnau a welmi sflarebau, gžto se ti lidé modleli, kbyž dědice žáného wlastního neměl, nechtě poháním po swé smrti toho knížetství zůstawi, Albrechta řečeného Nebwěd genž se byl narodil z Otty hrabě Aschtanštěho²⁾ s geho ženau Elchy genž gest byla dcera welikého weyhody, dědicem gest učinil, a geho syna křtil (při křtu na rukau držew nazwal) gménem Ottu. A tak pak darem tu wssicu stranu na posledne dal gest genu. A kbyž pak zatjm gako nektěrat potlačeny byly³⁾ modly, a pofog těch zemj způsoben byl, to gisté knize Gindrich⁴⁾, s swau ženau Petrusse⁵⁾, Bohu nábožně gest slaužil, tak w tom náboženství wdělal kanownictwo we gmě swatého Petra Apostola, zákona Premonstratského s pomocy Brzenowau⁶⁾, Bramburského biskupa. A tak ge z Liceku nehpřwé zawolaw, w kostele swatého Gotharda poblé Bramburka w předměstj posadil gest. A kteraž koliwěf králowého důstojenství byl, wssal tak welikého gest byl náboženství, že králowého raucha y korunu králowstau s sebe složiw on y žena geho, k swátosti swatého Petra obětowali sau. To gisté knize kbyž starostj nadtrápěno bylo wmtelo gest a tu w Bramburchch poctiwě pochowáno gest. Žena pak geho Petrusse maudte s tmj činěch, gako žena maudrá smrti swého muže přes tři dni tagech, chtěla gest raděgssí Němcům křesťanům přjiti země, nežli těm, gestto modlám modleli se. Protož dala gest wědětí tomu gistiému Albrechtowi, aby přigel, a knížetství Bramburské přigal. To kbyž wsslyšel Zafeš neb Zace⁷⁾ tak řečený weyhoda Polský,

burgensis et terrarum adiacentium, sicut brandenburgensis testatur cronica, Ex successione paterna obtinens principatum. Hic dum adhuc gens esset ibi permixta Slaunonica et Saxonica deseruiens ritibus paganorum et in vrbe Brandenburgensi ydolum tribus capitibus inhonestum ab incolis coleretur, Iam cristianus effectus et populi ydolatriam mentem¹⁾ illam summe detestans, dum heredem proximum non haberet, nolens²⁾ ydolatrix post mortem suam dictum relinquere principatum, Adalbertum dictum vrsinum, genitum ex Ottone comite Aschone, nec non vxore sua Elicha, filia ducis magni, heredem³⁾ instituit et natum suum primogenitum Ottonem de sacro fonte lenauit, Totam Zucham, uidelicet meridionalem obule donans eidem. Verum repressis aliquid ydolatrix et pace terrarum disposita idem princeps Henricus cum vxore sua Petrusa deo deuote seruiuit, Canonicos beati Petri apostolorum principis ordinis premonstratensis, Ope vigeni, brandenburgensis episcopi, de lizecke⁴⁾ primum vocans, in ecclesia sancti Gothardi apud Brandenburg eos in suburbio collocauit. Et licet Rex esset, tamen tante deuocionis exstitit, ut abiectis regalibus dyadema Regni sui et vxoris sue reliquiis obtulit beati Petri. Demum idem princeps consecutus senio moritur et in Brandenburg honorifice⁵⁾ sepelitur. Vxor uero sua petrussa prudenter agens uiri corpus inhumatum per triduum occultauit, mallens principatum fouere theutonicis, cristianis tradere, quam cultoribus ydolorum. Nunciauit igitur Alberto predicto, ut ueniat et principatum Brandenburgensem assumat. Quod audiens Jacze, dux Polonie, awunculus dicti Regis, valido exercitu congregato Castrum Brandenburg, cuius iam possessio-

¹⁾ Prager Handschr.: Gindrich.

²⁾ Prager Handschr.: Asslanstede.

³⁾ Prager Handschr.: potuchowachu.

⁴⁾ Prager Handschr.: Gindrich.

⁵⁾ Prager Handschr.: Petruska.

⁶⁾ Prager Handschr.: Brzenowau.

⁷⁾ Prager Handschr.: Zafeš neb Zace.

¹⁾ mentem nach Dobner p. 167; ydolatricam gentem sicut in unferm Manuscript.

²⁾ nolens nach Dobner S. 169. Im Manuscript steht volens.

³⁾ heredem nach Dobner S. 169. Im Manuscript steht heredum.

⁴⁾ Dobner S. 169: Lizecke.

⁵⁾ honorifice nach Dobner. In der Handschr.: honorifico.

vgec tohoto gistého krále, šhromáždiw wogfso welité sibi, ten hrab Bramburský, gesto tento Albrecht giž držel, a wyhnaw obtawád mohláte, wdatným mužum Slowanům a Sasyjcům abo geho střěhli (ostřěhali) byl poručil, oblehl, a wdatim té gisté sráže dary nětterými, gep obdržel. Tento pak Albrecht s pomoch Wichmanowau¹⁾ archybiskupa Magdeburského²⁾ y giných panůw také, na třech mjestech oblehl ten hrab y dobyl geho zase Toho léta, totiž tisíce, sto, padesát a sedm, toho měsíce Čerwna.

Tento gistý Albrecht wrobil gest Dttu, gehožto Přibislaw onen ktil, gakož giž dříve powědžno. Dpět pak wrobil gest Bernarda, weyhodu Sasykého, Zhyrřba³⁾, biskupa Bramburského, genž potom byl archybiskupem Bremenským. Měl gest také Hedwiku dcern, genžto markrabě Missenský⁴⁾ pogal gi sobě za ženu (Tyto wšsecky děti měl s tauto ženau Elicau⁵⁾). Potom pak tbyž Lotarius Rjmšťkým gsa králem, weyhodstwj Sasyké Gindřichowi⁶⁾ weyhodě Baworskému⁷⁾ swetru (tchánowi) swému dal gest byla gest o to před králem Konrátem⁸⁾ Rjmšťkým, náměstěm Lotarowým, mezy těmito Albrechtem, a tjm Gindřichem⁹⁾ pohádcha (hádba), gaktoliměl byli oba ta syny ze dwau sestran. Pročež wšsak král Konrat Rjmšťký, mage to za podobné Albrechta chtěl i tomu panstwj stwrbiti, že zdálo se genu gako nesličná to wěc, by které tuže dwoge weyhodstwj drželo. Protož tento gistý Albrecht Lunenburč, Bardewil¹⁰⁾, Bremu, y wšsecky Sasy stran západu slunce osobil a objáhl i němužto wšsemi wlasimi Nordaburské¹¹⁾ přichýstli

nem Albertus tenuit et expulsis inde ydolatriis viris commiserat bellicosus¹⁾, Slawis pariter et Saxonibus, custodiendum, custodibus mercede corruptis obtinuit. Albertus nero vrsus Wichmanni²⁾ Brandenburgensis³⁾ Archiepiscopi et nobilium aliorum fretus auxilio huiusmodi castrum vallans in tribus locis recuperavit hoc, anno videlicet M^o. CLVII^o. III idus Junii.

Idem Albertus Ottonem genuit, quem Przislaus⁴⁾ de sacro fonte leuauerat, ut prefertur. Item genuit Bernhardum ducem Saxonie, Siffridum, Brandemburgensem Episcopum, postea factum Bremensem Archiepiscopum, nec non hedwigim, quam sibi misnensis marchio matrimonialiter copulauit (Hos genuit ex Elicha⁵⁾ vxore sua predicta⁶⁾). Porro cum Lotharius, factus Rex Romanorum, ducatum Saxonie Henrico duci Bauarie suo socero contulisset; Questio oritur inter Albertum prefatum pariter et henricum coram Rege Conrado, Lotharii successore, pretextu huiusmodi, quamuis filii duarum sororum existerent. Quare Conradus Rex Romanorum videbatur Albertum uelle in hoc ducatu firmare, Indignum reputans quemquam principum duos tenere ducatus. Propter quod prefatus Albertus lünenburg⁷⁾, Bardewig, Bremam, totam occidentalem Saxoniam vendicauit. Cui⁸⁾ partes nordaburgo-

¹⁾ Prager Handschr.: Witmanowu.

²⁾ Prager Handschr.: Magburiskeho.

³⁾ Prager Handschr.: Zhyrřba.

⁴⁾ Prager Handschr.: Missensky.

⁵⁾ Prager Handschr.: Elicau. Zu vergl. die Bemerkung zu diesem Satze des lat. Textes.

⁶⁾ Prager Handschr.: Gindřichowie.

⁷⁾ Prager Handschr.: Bawörzstemu.

⁸⁾ Prager Handschr.: Kónradem.

⁹⁾ Prager Handschr.: Gindřichem.

¹⁰⁾ Prager Handschr.: Bardewil.

¹¹⁾ Prager Handschr.: Nordaburske.

¹⁾ Nach Dobner: bellicosus S. 169.

²⁾ Wichmanni nach Dobner S. 169. In der Handschrift steht Wichmani.

³⁾ Magdeburgensis nach dem böhmischen Text. In der Handschrift und bei Dobner S. 169 steht Brandenburgensis.

⁴⁾ Dobner: Prizibislaus S. 169.

⁵⁾ Nach Dobner: Elicha S. 169.

⁶⁾ Dieser Satz ist vermutlich eine auf Mißverständniß beruhende Einschaltung des böhmischen Chronisten.

⁷⁾ Linenburg nach Dobner S. 169.

⁸⁾ Soll wohl Quamquam heißen?

Jan se. Ale wšak weywoda Ginttich¹⁾ předece mocnějši byl.

Těhož léta, toho měsíce Zátj, gaž Bramburska kronyka swědčj, Willmarus²⁾ biskup Bramburský genžto biskupstwi swěho welmj powyššil, a město Bramburky, pro nepofog pohanský ohraditi a obtwrditi chtěl, takž pak podle rady Albrechtowj markrabiny a synůw geho, kanownjky Přemonstrátské, gešlo v swatěho Gotharda w Bramburcch v předměstj tehdy byli s žakowstwem y s lidmi ginhmi (s slawnau procesy duchowenstwa y lidu obecněho) slawně přenesl do města, a tu stolicy (biskupau) učinil. A takž pak nečistotu modl přeč wypubiw odstaw, chwálu Boží tu zgebnal. Nebo dříve káblum tu chwálu dawal. Těhož léta ten biskup košel swatěho Petra chč dělati, gaž byl zamyšlil, toho měsíce Řjzna základ založil.

D Gednom widieni gešlo Otta wydiel Brambursky Markrabye y wdiel tu Klášter Bramburg³⁾.

Těhož léta prwnj Otta, syn Albrechtůw⁴⁾, genž wstoupil na panowánj po něm w Bramburscch, gaž kronyka Bramburská swědčj, na tom místě kdež nynj geš Klášter Lenynhenský šserěho (Cysterchenslého) žátona, když po trudu lowowým tak gafo w poledu, ten gistý knjže vsnul byl, a rytjštwo honilo, w tom gistém spani widěl geš gednu lani, ana gemu za obyčej (wstawičně) přeláží, aby nespal, genž yhned, tak gaž se gemu zdálo zastitelil gi. Potom z toho snu prochtiw rozprávěl to rytjštwu swěmu, k němužto geden z nich takto geš odpowědel, misto

rum sibi fortiter adhererunt; Tamen preualuit dux henricus.

Hoc anno, videlicet Millesimo CLXV, VI° jdus Septembris, sicut Brandenburgensis Episcopus testatur cronica, Willmarus¹⁾, Brandenburgensis Episcopus, qui kathedram suam multum exaltauerat et urbem Brandenburg munire decreuerat contra insidias paganorum, deliberato consilio Alberti marchionis dieti vrsi, nec non filiorum suorum prehabito diligenti, Canonicos Premonstratensis ordinis, qui in ecclesia sancti Gothardi in Brandenburgensi suburbio²⁾ tunc degebant, processione sollenni cleri et populi transferens et transponens in urbem, ibi sedem kathedre collocauit, Quatenus exterminatis ydolorum spurciis incessanter ibi laudes domino soluerentur, vbi pridem demoniis exhibebatur seruitium sine fructu, non absque dei offensa. Eodem anno dictus Episcopus, basilicam beati Petri apostolorum principis in ibidem consumare disponens, prout conceperat, V^o idus Octobris posuit fundamentum.

Hoc anno videlicet Millesimo CLXXX primus Otto, filius dieti Adalberti, qui sibi successerat in Brandenburgensi principatu, sicut Brandenburgensis testatur cronica, in loco, vbi nunc est monasterium Leniniense³⁾ Cisterciensis ordinis, post venacionem quiescens in meridie solus, suis militibus venacionibus occupatis, vidit in sompno quamdam ceruam, eum incessanter molestantem, nec permittentem eum dormire; quam arrepto arcus iaculo statim⁴⁾ percussit. Expergefactus vero sompnum militibus

¹⁾ Prager Handschr.: Ginttich.

²⁾ Prager Handschr.: Willmarus.

³⁾ Ueberschrift dieses Abschnittes in dem Manuscript der Prager Bibliothek.

⁴⁾ Prager Handschr.: Albrechtow.

¹⁾ Willmarus nach dem Böhmischen Text. Nach der lateinischen Handschrift Willmarus. Nach Dobner S. 189 Willmarus.

²⁾ suburbio nach Dobner S. 189. In der Handschr. steht suburbis.

³⁾ Nach Dobner S. 190 Leniniense.

⁴⁾ „wie es ihm schien“, nach der Böhm. Handschr.

toto hōbné gest klášteru. Něktej pak řekl, že gest hōbné k hradu k bogowanj proti Slowanům a pohánům v ginhm newěrným lidem, a Božim nepřá- telům. A tomu knize odpověděl: „Ovšem hrad postavim takový na tomto místě, z něhož strže bogowanj duchovních lidí sáblowé, nepřítelé ti sřkarebj, přeč puzeni budau, a gá dne sandného bezpečen, dái Báh, gsa na něm (pochován) čekati budu“¹⁾. A takž pak s tjm v hued poslaw k opatowi do Zedenhorfa²⁾ prošyl geho, aby gemu z swého kláštera mnichy poslal na to místo, gesto dobrým gménim nadal, v wzděl gemu Lenjn³⁾, gmé gesto Slowansky řečeno tosktéz gako lanj, gesto we sně byl widěl.

Téhož léta Otta Bramburský klášter geptiffj gménem Arusse⁴⁾, zákona swatého Benedykta založil, gakož kronyka Bramburská swědčj, kteržto Otta byl gest syn Albrechtůw, řečeného Redwěd, genž mēw dwa syny, Ottu a Albrechta, potom gest brzo vmřel a w Lenině⁵⁾ pohřbán.

Téhož léta, kdž Gindřich⁶⁾ Marky držel, tu sřran Labe a poblé Labe⁷⁾, hrabě z Tranžermida⁸⁾ řečený, nemage dětj, kdž byl nepřwé kostel swatého Štěpána wdělal w Tranžermundě⁹⁾, wida to město Stendal tak řečené, že prospjwá a lepšj se, založil tu kostel swatého Mikuláše, a kostely giné, v města v wšy obrátil a přichlil k němu, a učinil w něm probosřta s dwanácte kanownjky. Ten gistý kostel křjže Božjho dřewem a dobrým dřem neb částkau hlawy swatého Bartholomeje, a ginhmi Swátořtmi, v křenoty mnohými okrašyl gest, a od sauženj

enarravit. Ad quod quidam ex illis locum hunc esse congruum ad monasterium construendum, Quidam vero dixerunt, castrum debere construi contra Slauos paganos et crucis cristi dampnabiles inimicos. Princeps uero respondit ad hec: Castrum in loco isto fundabo, de quo hostes diabolici per virorum spiritualium suffragia longius fugabuntur et in quo diem nouissimum prestolabor securus¹⁾. Et statim mittens ad Abbatem in Sedeckenbecke, Cisterciensis ordinis, rogauit, ut fratres de suo conuentu destinaret ad locum, quem possessionibus opportunis dotauit; et imposuit nomen monasterio lenin²⁾, quod slovanico uocabulo lanie uel cerua dicitur, quam conspexisse in sompno peribetur.

Hoc anno, uidelicet Millesimo CLXXXIII^o. dictus Otto claustrum arnsee monialium ordinis sancti Benedicti fundauit, sicut cronica Brandenburgensis testatur, qui uidelicet Otto filius fuit Alberti vrsi, habuit duos filios, Ottonem scilicet et Albertum et postea cito moritur et in leninensi monasterio sepelitur.

Hoc anno uidelicet Millesimo CLXXXVIII^o. Henricus, marchiam tenens citra albeam, comes de trangramido nuncupatus, non habens liberos, cum primum ecclesiam sancti Stephani in Tangrimide construxisset, uidens ciuitatem Stendal proficere, ecclesiam sancti Nicolai fundauit ibidem, ei ecclesias alias ciuitatis et villas conferens. Prepositum quoque cum XII canonicis³⁾ faciens, ecclesiam ipsam sancti Nicolai ligno domini et sancti Bartholomei capitis⁴⁾ magna parte cum aliis reliquiis et ornamentis

¹⁾ D. h. und ich den jüngsten Tag, so Gott will, dort begraben in Sicherheit erwarten werde.

²⁾ Prager Handschr.: Zedenbbeda.

³⁾ Prager Handschr.: lenin.

⁴⁾ Prager Handschr.: Arusee.

⁵⁾ Prager Handschr.: lenynne.

⁶⁾ Prager Handschr.: Gindřich.

⁷⁾ D. h. diesseits der Elbe und an der Elbe.

⁸⁾ Prager Handschr.: Trangramida.

⁹⁾ Prager Handschr.: Tanagermunde.

¹⁾ securus nach der Handschrift, hier nach Dobner S. 196.

²⁾ Nach Dobner S. 196 Levin.

³⁾ canonicis nach Dobner S. 199. In der Handschrift steht canonicorum.

⁴⁾ Nach Dobner S. 199 carte.

ty od práwa Howerstadenstého¹⁾ biskupa swobodné učinil, a tak na každé hody pro náboženství w heb- wábne kápi mezy kanovníky býwal.

Téhož léta gals kronyka Bramburská swědčj Gindtich²⁾ onen genž držel Marchy stran Labe, a poblé Labe nebo okolo Labe³⁾, umřel gest, a w křtu swatého Miculáše Stendalensého kostela pochowan. A tak wšsecka Marchie Ottowi a Albrechtowi dostala se gest.

Léto Boží tisíc, dvě stě, a jedno⁴⁾, Otta druhý (Bramburský) syn prvního Otty umřel gest. A tak gals křj Bramburská kronyka, ten gistý měl gest ženu s welikau chwálanu sobě oddanau z Wardy⁵⁾ wšsak plodu s nj neměl. Protož křj přigaw, do swaté země, a ginudy po pautech swatých putowal gest. Když tak bratr geho řečený Albrecht z Hagmburž⁶⁾ zemi geho nepřítelstý byl poplenil, an pak gaw geho, v wězenj geho wšabil, y dal weliký díl geho země y hradiw Mahtburskému archibiskupowi; Me potom z geho rakau w monstý wěčné přigal, to geho dánj a přigetj gedinkau pečetj swau zatwrdiw⁷⁾. Protož w časých po smrti posledního Woltmara Bramburského Marcgrabj, weliký swár a rozjucenj o to bylo. Potom pak Otta bratra swého dědicem učinil. Když tehdy Otta tento druhý umřel, gals powědjno gž, Albrecht druhý byl po něm. Ten pogal sobě za ženu Melchtylbu, dceru Konrátowu Markrabinn z Landspergja, y měl s nj dceru Mechtlylbu gžto gest pogal Otta z Brunswika wepwoda. Druhá dceru opět měl, genžto potom oddána byla Lantrabi. Potom pak měli spolu dwa syny Jana a Otta, a že ten gistý Albrecht byl welmi wálečný, proti Razymirowi, a Boleslawowi knížatům Slowanškým a proti

pluribus insigniuit, a iurisdictione ordinarii, puta halberstadensis¹⁾ Episcopi, eam eximens, causa deuocionis singulis festiuitatibus indutus cappa sericea canonicorum collegio se ingessit.

Hoc anno uidelicet M. CXCII, sicut testatur Brandenburgensis cronica, Henricus, qui tenuit Marchiam circa albeam, ut prefertur, moritur, in choro sancti Nicolai Stendalensis ecclesie sepelitur, et sic principatus Marchie totus ad Ottonem predictum deuoluitur et albertum.

Hoc anno uidelicet M. CC. V.²⁾ Otto secundus, filius primi Ottonis, moritur, scilicet secundum Brandenburgensem cronicam. Hic dum uiueret, licet uxorem habebat sibi traditam cum magna gloria in Verdn, liberos tamen non suscepit ex ea. Quapropter cruce signatus terram sanctam et alia sanctorum limina uisitauit. Cumque frater suus albertus dictus de Arnburg terram suam deuastaret, Captum in carcerem misit eundem, terrarum et castrorum magnam partem assignans Magdeburgensi Archiepiscopo et resumens postea in feodum perpetuum de manu ipsius suscepit, suo sigillo tantummodo donacionem confirmans eandem. Vnde succedente tempore, puta post obitum ultimi Woldemari, Brandenburgensis marchionis, magna briga et dissensio suscitatur. Tandem uero predictus Otto fratrem suum Albertum extraxit de carcere et eum dominii sui fecit heredem. Mortuo igitur Ottone secundo ut premititur Albertus secundus sibi succedens mechtildim³⁾ filiam Conradi, marchionis de Landsperg, duxit uxorem, ex ea generans mechtildim⁴⁾ quam duxit Otto dux de Brunswig. Item aliam filiam genuit, que fuit postea

¹⁾ Prager Handschr.: Hellebergstadenstého Swoboden u.

²⁾ Prager Handschr.: Gindtich.

³⁾ Diesseits der Elbe, und an der Elbe oder in der Umgebung der Elbe.

⁴⁾ Im Jahr 1201.

⁵⁾ Aus Warba.

⁶⁾ Prager Handschr.: Hagmburga.

⁷⁾ Indem er diese seine Gabe und die Annahme einzig und allein mit seinem Siegel bestätigte.

¹⁾ Nach Dobner S. 199 Halberstadensis.

²⁾ MCC nach Dobner S. 200.

³⁾ Mechtildim nach Dobner S. 204 und nach der Böhmischen Ausgabe S. 388. Nach der lateinischen Handschrift mechtildim.

Mařtburškému kostelu, gehoř bránil toho času Gumpert z Swamberga¹⁾ a Richard z Plawy²⁾ wytrhl. Protož proti Mařtburškým tvrby hrad řecený Woldmirstete³⁾ a proti Slowanům druhý na Odře⁴⁾, Odeberk⁵⁾ učinil, nad to obdržew zase hrad Wsterburk⁶⁾ Zysřyduw z Haldenhuffna⁷⁾.

Toho léta také klášter Arufenšký⁸⁾ Albrecht druhý markrabě Bramburšký stvrdil gest.

Léto Boží tisíce, dvě stě, a devět toho měsíce Dubna⁹⁾, gař kronka Bramburšká hřej, ten hrad Wsterburk¹⁰⁾ gest zkažen. Nato Albrecht chřate Ottu proti Mařtburškému arcybiskupu wedl k tomu městu řecenému Borch¹¹⁾ y oblehl gehy mocně.

Toho léta totiž tisíce dvě stě a dwadcet řdyž Albrecht druhý tjm gučenem Bramburšké markrabřtwy wbatně zprawowal, ostawiw po sobě dwa syny Jana a Ottu mlabické¹²⁾ děti, wtrhl gest, a w Leninškém¹³⁾ kláštere pochowan. Žena geho Mechtylda¹⁴⁾ syny své zachowala gest, a mnoho protivienstwy od swých panůw, a od wepwody Saffého

langrauo desponsata. Item genuit Johannem pariter et Ottonem fratres. Et hic Albertus nimium bellicosus, contra kazimirum et Boleslaum, principes Slauorum, processit et contra ecclesiam Magdeburgensem, quam defendebant tunc Gumpertus de Wesemburg¹⁾ et Richardus²⁾ de Plauen³⁾. Preterea contra Magdeburgenses castrum Woldmirstete forte super Oram, et Oderberg construxit super Oderam contra Slauos, recuperans nichilominus a Comite Ziffrido de Aldenhusen⁴⁾ castrum Osterburg.

Hoc anno uidelicet M. CC. VII claustrum Arnsee priuilegiauit Albertus secundus Marchio Brandenburgensis⁵⁾.

Anno domini M. CC. VIII., secundo Kal. Maji, secundum cronicon Marchie, castrum Osterburg est destructum. Insuper Albertus secundus Ottonem Imperatorem contra Magdeburgensem Archiepiscopum duxit, ciuitatem Borch potenter deuastando⁶⁾.

Hoc anno uidelicet M. CCXX Cum Albertus secundus Brandenburgensem Marchiam strenue gubernasset, relinquens post se duos filios Johannem et Ottonem adhuc teneros obiit, et in leninensi⁷⁾ monasterio ecclesiastice traditur sepulture. Mechildis uero vxor eius filios suos educauit et multas tribulaciones a Baronibus suis

¹⁾ Prager Handschr.: Swamberga.

²⁾ Prager Handschr.: Richard z Plawna.

³⁾ In der Handschrift der S. Bibliothek ist noch hinzugefügt: a Oderberg vbielal.

⁴⁾ Prager Handschr.: Odrze.

⁵⁾ Prager Handschr.: Odebergk.

⁶⁾ Prager Handschr.: Osterburgk.

⁷⁾ Prager Handschr.: z aldenhuffna.

⁸⁾ Prager Handschr.: Aruffensky.

⁹⁾ 1209 im Monat April.

¹⁰⁾ Prager Handschr.: Osterburgk.

¹¹⁾ Prager Handschr.: Borch.

¹²⁾ Noch ganz junge Kinder.

¹³⁾ Prager Handschr.: Lenynskem.

¹⁴⁾ Prager Handschr.: Mechtylda.

¹⁾ In der lateinischen Handschrift steht statt Gumpertus; bapatus mit Abbreziaturzeichen über n und a. So scheint auch in der von Dobner benutzten Handschrift gestanden zu haben, denn er ließ den Namen bapatus drucken (S. 204). Der Familienname Wesemburg (Wiesenburg) steht deutlich in dieser Handschrift wie auch bei Dobner. Doch die böhmischen Handschriften und Ausgaben haben Gumpertus de Swamberg.

²⁾ Richardus nach Dobner S. 204, der böhmischen Ausgabe und der böhmischen Handschrift. Nach der lateinischen Handschrift Richardus.

³⁾ Nach Dobner S. 204 Plauen.

⁴⁾ Aldenhusen nach der böhmischen Ausgabe und der böhmischen Handschrift. In der lateinischen Handschrift und in Dobner's Ausgabe S. 204 steht Aldhusen.

⁵⁾ Nach Dobner S. 206 fehlt in der Handschrift.

⁶⁾ Nach Dobner S. 206 fehlt in der Handschrift.

⁷⁾ Nach Dobner S. 211 Levinensi.

trpěla. Když pak poručenstwj dětinšé, gmužto Gindrich¹⁾ hrabě z Anhalt²⁾ wládl, t nj se wrátilo maudte gest markrabstwj zprawowala. A když gijž stara byla, syny a děti dcery swé Mechthildy³⁾ (totiž wnucata) genž za weywođu Brunswika⁴⁾ (wdana) byla chowala gest, bydlech na Soltwelbu, a Zanowi y Ottowy také děti chowala gest. Tudž ti gijši bratry, Jan a Otta dobrotiwě bydlece w přátelstwj a w pokogi, něprátely spolu hubjee, a přátel powhssugjce přebýwali sau, země a zbožj powecugjce (rozumnožugjce) a rozssitugjce od pána Barnyna toto zbožj tak řečené Barnon⁵⁾ a Teltawu, y mnohé giné t tomu obrželi sau, a Vketu⁶⁾ tak řečenau až do té řeky Wolsen wssěcho pokauřili sau. Těž Berlin⁷⁾, Strusperg⁸⁾, Frandenford⁹⁾ a nowý hrab řečený Angermund¹⁰⁾, a mnoho giného wzdělali sau, a což pustého bylo, to osabili, a tak mnoho zbožj měli, a Božj služby pilni byli, mnohé zářeny w swé zemi wzdělawše.

Léto Božj tihče dvě stě dwadeceti a dewět, Jan a Otta markrabě Bramburské, synové Albřechta druhého, s Albřechtem Archybiskupem Maytburšským, nad tau wodau, gijžto Psana¹¹⁾ řřkaji, bog sau měli.

Toho léta na letnice Jan a Otta markrabě Bramburské rytjři byli sau věiněni.

Toho letha galkž kronyka Bramburska lyczj Jan Markrabi Bramburský nad tu wodu gest

¹⁾ Prager Handschr.: Gindrich.

²⁾ Prager Handschr.: za Anhalt.

³⁾ Prager Handschr.: Mechthildy.

⁴⁾ Prager Handschr.: Brunswykem.

⁵⁾ Prager Handschr.: Barnen.

⁶⁾ Prager Handschr.: v ketu statt a Vketu.

⁷⁾ Prager Handschr.: Berlin.

⁸⁾ Prager Handschr.: Strusberg.

⁹⁾ Prager Handschr.: Frandenffort.

¹⁰⁾ Prager Handschr.: Angermund.

¹¹⁾ Prager Handschr.: Psana.

Niedel's Cod. Hauptst. IV. Bd. I.

et Saxonie duce perpressa, recuperata filiorum suorum tutela, quam Henricus, Comes de Anhalt, habuerat, prudenter Marchiam gubernabat. Et ad etatem senilem perueniens filios et filias mechildis, filie sue, ducisse de Brunswig et filiorum suorum Johannis et Ottonis, in Soltwedel residens, nutriebat. Postquam autem Johannes et Otto, fratres predicti, adulescentes facti¹⁾, amice vixissent in concordie vnione, in simul opprimentes hostes, exaltantes amicos et terras et redditus ampliantes, a domini Barwin terras Barnouem²⁾ et Teltawe et plures alias sunt adepti; Vketam usque in wolsene flumen emerunt. Item castra et aduocacias Berlyn, Strusperg, Ffrankdenfordi et nouum angermunde, nec non alia loca plurima construxerunt, et loca deserta in culturam reducentes debitam, bonis pluribus habundabant, ac diuinis officiis frequenter intenti religiosorum plures ordines in suis terminis locant.

Hoc anno uidelicet millesimo CCXXXIX Johannes et Otto marchiones Brandenburgenses, filii Alberti secundi, cum Alberto Magdeburgensi archiepiscopo super psauam³⁾ fluuium habuerunt conflictum.

Hoc anno uidelicet M. CCXXXI In festo Penthecosten, Johannes et Otto marchiones prefati milites sunt effecti.

Hoc anno uidelicet M. CC. XL., secundum Cronicam marchie, Johannes Brandenbur-

¹⁾ Nach Dobner S. 211 saneti.

²⁾ Nach Dobner S. 211 Barouem.

³⁾ Nach Dobner S. 214 Psana u.

Bisa slove proti Wilbrantowi Maitburzkemu Arzbiskupu a proti Menhartowi Hyldebranskemu biskupu myew bog y obdrzel a kdyz Missensky Markrabie Gindrzych vdatnie se branye sse gemu wssal on rāzdy Switiezyl gest, a takz tu w tom bogi hyldebranskeho y sgeho lymdmi gal gest a Maitburfsky Sotnu tūhū ledwa wstefl. Tato dwa bratzenzje Jan a Otta Miesto a hrab rzi- czeny Calue olesy wisse Storzyn z kazdy. Potom pak ten Wyllebrant s Missensky Markrabi a s Gindrzychem¹⁾ s polu przitrhse Sldem Swe- lskem blizko k Bramburki tu stanū swe rozbyly gezo Otta Markraby ze bratr gebo ginde v ginych wpeczy bheffe neprazen mezy Bramburkem a plane ital gest y gmyel Snim bog a takz obdrzaw mnoho gich z gimal, a gini kdyz bhezhe s takū rchlosti na tom mostu plant hestym (?) kdyz most podnimi padl przemnozy Stopili gsu se. Potom pak pokoz mezy sebu uzawrzewsse welmi slowutnje welyku czi bshy gsu Sgednani²⁾.

Tehoz leta Otta tretj markrabē Bramburfsky, bratr Janūw, mnichūm Přebhlatorūm gez sdečnē milowal, w Strusperku založil klāster. Ten Otta Blazenu nebo Beatriz, dceru krāle Českého, pogal sobē za ženu, y mēl s nj Jana tečeného z Prahy, Ottu tečeného blaughy, Albrehta a Ot- tika³⁾, Gunhutu⁴⁾ a Mechtyldu⁵⁾. Ten gityh byl gest člowēk welmi nābožny, hdenjm i modlitbami, y posty swe tělo trude, na kazdy pātel, nehty neb geblami až do krwe se zdjral, na pamēt Božjmu vmučenj. Jan pak bratr gebo pogal Zoffti dceru

gensis¹⁾ marchio habens conflictum cum wil- lebrando magdeburgensi archiepiscopo et meinhardo Episcopo halberstadensi ductis exercitibus contra eos super fluuium, qui Bisa dicitur, Ottone, fratre dicti Johannis, Henrico marchione Misnensi interim viriliter resistente, cum gloria triumphauit et halber- stadensi Episcopo cum suis armigeris capti- uato magdeburgensis archiepiscopus vix euasit. Predicti fratres itaque Johannes et Otto ciuitatem et castrum Calue circumdantes vallo funditus destruxerunt. Demum uero dictus archiepiscopus Willebrandus cum Marchione Misnensi Henrico in simul venientes prope Brandenburg, staciones fecerunt ibidem cum exercitu copioso. Quibus dictus Otto marchio, fratre suo Johanne alibi occupato, occurrit inter Brandenburg et plaue²⁾ cum eis gerens con- flictum et tandem preualens plures cepit, aliis fugientibus et tanto impetu pontem plaue³⁾ transeuntibus, quod ponte sub eis confracto plures in obula sunt submersi. Post hoc itaque re- formata pace dicti Marchiones multa fama multa- que gloria claruerunt.

Hoc anno uidelicet Millesimo CCXLIII°. Otto tercius Marchio Brandenburgensis, frater Johannis, Monasterium fratrum predica- torum, quos ex corde dilexit, in Strusperg fundauit. Hic Otto beatricem, filiam Regis Boemie, duxit uxorem, et ex ea genuit Johan- nem de Praga, Ottonem magnum siue lon- gum, Albertum, Ottikonem, Gunegundem et mechtylDIM⁴⁾. Hic homo fuit valde deuotus, vigiliis, oracionibus, ieiuniis se affligens et fla- gellis, omni sexta feria vnguibus uel acubus ad

¹⁾ Mit dem Markgrafen von Meißen und mit Heinrich.

²⁾ Dieser Satz fehlt in der Ausgabe von 1786 und ist hier nach S. 154 des Manuscripts der Prager Bibliothek mitgetheilt.

³⁾ Prager Handschr.: Ottyka.

⁴⁾ Prager Handschr.: Kunhutu.

⁵⁾ Prager Handschr.: Mechtyldu.

¹⁾ Brandenburgensis nach Dobner S. 217. In der Hand- schrift steht Branburgensis.

²⁾ Nach Dobner S. 217 Plano.

³⁾ Nach Dobner S. 217 Plano.

⁴⁾ Dobner S. 218: MelchilDIM.

krále Dacského¹⁾, y měl s nj pět synůw, jednoho Jana, genž gatzkostwěl měl dceru krále kastelského²⁾ sobě oddanau (zasnaubenau) wšak za zdrawj otcowa gessitě pogal Hedwiku, dceru paně Miklasowu; měl gest také Ottu, genž u Strassfordě w hlauu špjem štelen a tak telj rot gey w blawě nosyl, wrote pak byl nazwán Markrabě řečený s špjem. Ten pogal sobě ženu Elichu gménem dceru Janowu hrabě z Holstyce. Měl gest také onen Jan třetjho syna³⁾ Konrāta, genž gest sobě pogal ženu Konstancij dceru Přemyslawowu wehwoby, s meljšm dšlem té fraginy podle Warty. Měl gest také syna řečeného Erykus, genžto w Maytburce, w Kolíně a w Halberštātě byl kanownikem, a potom biskupem Maytburškm. Měl také dceru Helenu, gžto pogal markrabě Bedřich⁴⁾.

Toho měsíce listopāda Zofia žena Janowa markrabě Bramburského wnikela gest a w Dacij pochowāna, neb tam byla gela na korunowānj bratrůw swých, protož ten gštj Jan pogal gest Wittu, dceru Albrechtowu, Saského wehwoby, y měl s nj Albrehta Hermana, Gindřicha, Mechtylbu a Agněžku, z nichžto gednu pogal byl král Dacšj a druhau Barhm syn Boleslawůw.

Těhož lēta Mechtylba, mātē tēch dwau se-

effusionem sanguinis se pupugit in memoriam dominice passionis. Johannes uero frater eius, Sophiam filiam Woldemari Regis Dacie, sororem Erici Regis, duxit uxorem, et ex ea genuit quinque filios uidelicet Johannem, qui licet filiam Arfinsi regis castelle desponsatam haberet, uiuente tamen adhuc patre duxit hedwigim, filiam domini Nicolai. Item genuit ottonem, qui Stasforde¹⁾ telo extitit uulneratus in capite, portans telum per annum, propter quod est cum telo (nominatus)²⁾, duxit uxorem Elicham, filiam Johannis comitis de Holsacia. Genuit insuper dictus Johannes Conradum, qui Constanciam, filiam Przemyslai ducis cum magna parte terre iuxta Wartham duxit uxorem. Item genuit Ericum qui factus est Coloniensis, magdeburgensis et halberstadensis canonicus, postremo archiepiscopus magdeburgensis. Item genuit helenam, quam duxit Marchio Theodricus³⁾.

Hoc anno uidelicet M°. CC°. XLVII°. III°. nonas nouembris, Zophia, vxor Johannis Marchionis Brandenburgensis, in dacia moritur et sepelitur ibidem. Nam ad coronandos fratres suos, puta Ericum regem dacie et ducem Abel, iuerat ibidem, propter quod dictus Marchio Johannes Gitam, filiam Alberti ducis Saxonie, superduxerat, generans ex eadem Albertum, hermannum, henricum, Mechchildim⁴⁾ et Agnethem, Quarum vnam postea duxit Rex dacie, aliam Barnin, filius Boleslai.

Hoc anno uidelicet M°. CCLV°. meechil-

¹⁾ Prager Handschr.: Zoffigi dceru Woldemarowu krále dacského.

²⁾ Prager Handschr.: kastelezkého.

³⁾ Einem dritten Sohn Konrad.

⁴⁾ Prager Handschr.: Gindřich.

¹⁾ Stasforde ist hier nach der Böhmischen Ausgabe und dem Lateinischen Manuscript zusammengesetzt; in jener ist der Ort Strassforde, in diesem Stasfrode genannt. In der letztern Form auch bei Dobner S. 219.

²⁾ Das nominatus fehlt in der Lateinischen Handschrift, so wie auch bei Dobner, doch in der Böhmischen Ausgabe findet es sich (řečený).

³⁾ Theodricus hier nach dem Lateinischen Manuscript und nach Dobner S. 219. Vergl. die Abweichungen Heinrich und Bedrich (Friedrich) in dem Böhmischen Texte.

⁴⁾ Dobner S. 225: Melchildim.

⁵⁾ Bei diesem Jahre ist in Pulcawa's Chronik, wie es scheint, ohne

střenců, Janova a Ottova, markrabě Brambur-
ských vmtela gest, a ve leninském klášteře počo-
vána poctivě, gaž toho sluffi.

Téhož léta Jan a Otta markrabě Brambur-
ské, mezy se země své rozdělili před Gindřichem
biskupem Kulnenským¹⁾ zákona swatého Dominyska,
a před ginými duchovními pod tau jmáwan kteroby
díl horšši byl, aby tím zbežim zústalým (gestě ue-
rozděleným) rowen onomu věiněn byl, gaž gest y
frownáno. Ale že Jan o sto rytřtů wje měl, nežli
Otta, hrab s dědinami, genuž Lubislani²⁾ s tím
hradem řečeným Delwenslewen s hrabstwin, gestto
faupili od Hylberstadenškého, gest k tomu při-
činěn.

(Die Nachrichten vom Jahre 1260 fehlen in der
Böhmischen Ausgabe und in dem Manuscripte der
Prager Bibliothek).

¹⁾ Prager Handschr.: Lubienjem.

²⁾ Prager Handschr.: Lubyslan.

dis, mater Johannis et Ottonis marchionum
Brandenburgensium, est defuncta. Et idem
Otto cum Beatrice, sua vxore, in leninense¹⁾
monasterium eam deduxit, et exequiis peractis
solemniter²⁾ apud patrem suum Albertum hono-
rifice sepeliuit.

Hoc anno videlicet M°. CC°. LVIII° predicti
fratres Johannes et Otto, Marchiones Bran-
denburgenses, terras suas inter se mutuo diui-
serunt, Presentibus Henrico Culnensi Epi-
scopo³⁾ de ordine predicatorum et nonnullis viris
religiosis et clericis aliis, hac condicione adiecta,
quod si vna pars foret deterior ex bonis non
diuisis, que plura supererant, deberet altera alteri
coequari. Cognito itaque a sapientibus, quod
pars Ottonis esset deterior, non in redditibus,
sed lignis et pascuis et terrarum qualitatibus,
Equalitas fuit facta. Et cum Johannes centum
milites plures haberet, quam⁴⁾ Otto, castrum et
terra lubisana cum castro Delwenslewen et
comitatu, quem emerant ab halberstadensi⁵⁾,
fuerunt adiecta.

Hoc anno videlicet M°. CCLX°. licet in di-
uisione fratrum predictorum Johannis et Otto-
nis Marchionum⁶⁾ Brandenburgensium fuis-

aus der Brandenburgischen Chronik entnommen zu sein, Folgendes einge-
schoben: Eodem anno Princeps Boemie Przemysl cum Brunone Olmuensi
Episcopo, nec non marchio Brandenburgensis, dicti regis sororius, prus-
siam potenter ingressi hostiliter vastauerunt eandem incendiis et rapinis
multis occisis non parentes sexui nec etati. Potentes autem et maiores
prussie diluio ut credimus timore percussi nomen principis Boemie
audientes cum omni humilitate venerunt ad eum se dantes sibi cum re-
bus omnibus, Colla sua quoque catholice fidei submittentes. Quos glo-
riosus princeps benigne suscipiens ad baptismi gratiam benignis swasio-
nibus invitavit. Vnde duo duces Prussie per Brunonem Olmuensem
Episcopum flumine sacri baptismatis sunt inundati. Potentiorum ex illis
dictus Princeps Boemie de sacro fonte lenauit sibi nomen suum Ottocarus
videlicet imponendo, Alium vero Brandenburgensis marchio suscepit de
fonte et eum suo nomine appellauit.

¹⁾ Nach Dobner S. 225 Levinense.

²⁾ Nach Dobner S. 225 solenniter.

³⁾ Nach Dobner S. 226 Caluensi.

⁴⁾ Nach Dobner S. 226 quam. In der Handschrift quem.

⁵⁾ Nach Dobner S. 226 Halberstadensi. In der Handschrift
halberstadensi.

⁶⁾ Marchionum nach Dobner S. 228. In der Handschrift Mar-
chionem.

Toho léta gajz kronyka Bramburšká lěj, Otta třetj, bratr Janůw markrabě Bramburškého, dceru swau Kunhutu gijžo s Boženau Čestěho krále dcerau měl, Bělowi synu krále Bherškého bratru swate Elzběthy dal gest, a tu swatbu král Přemysl s weseľm okwasyl gest. Potom pak ldyž Bela vmřel ta Kunhuta dána za wehwebu Lunenburškého¹⁾.

Toho léta markrabě Bramburšký vmřel, a w Kornienškém kláštěře Cysterchenškém, gehž on založil y nadal, gest pochován.

(Toho letha bratr Otta letye do Prus proti Saarraczenom wzdwihl sye a ldyž nebyl dopusťten w bogowani Snimi twrdy hrad geben rzezeny Bramburk w Pruske zemi wdyhelal gest.²⁾

Těhož léta Otta, Bramburšký markrabě, slyšew s welikým náboženstwjm missj o swaté Trogich před mnohými lidmi duchownjmi, na swateho Dyonysie vmřel, gehožto Blažena manželka geho, w Strusperku w křte w Přebytatorůw kláštěře, gehž on byl založil poctive welmi před mnohými biskupy

sent apposita mille ducenta frusta reddituum, Johannes tamen antiquam ciuitatem Brandenburgensem cum terminis suis elegit, Ottoni, fratri suo, noua ciuitate Brandenburg cum suis terminis derelicta. Extunc singulares habuerunt expensas cum prius fere L annis fuissent de communibus sustentati¹⁾.

Hoc anno, uidelicet M. CC. LXIII, secundum Cronicam Marchie Brandenburgensis, Otto tercius, frater Johannis Marchionis Brandenburgensis, filiam suam Kunegundam²⁾, quam ex Beatrice, filia Regis Boemie genuerat, Bele, filio Bele Regis Vngarie, fratris beate Elizabeth, tradidit in uxorem. Et Rex Boemie Przemysl easdem nupcias cum gloria sollemniter celebravit. Succedente autem tempore Bela defuncto, dicta Kunegundis³⁾ nupsit Duci Lunenburgensi, Mechthildim uero sororem eius Barnim duxit uxorem.

Hoc anno, uidelicet M. CCLXVI., Johannes marchio Brandenburgensis, de quo supra fit mencio, moritur et in Chorinensi monasterio Cisterciensis ordinis, quod ipse fundauerat et multis bonis dotauerat, sepelitur. Item eodem anno Otto, frater dicti Johannis, estiuo tempore prussiam contra saracenos procedens cum non fuisset permissus bellare cum eis, strenuum castrum Brandenburg nominatum in terra condidit Prutenorum⁴⁾.

Hoc anno, uidelicet M. CCLXVII., Otto Marchio Brandenburgensis tercius, de quo supra fit mencio, in Brandenburg, audita missa de sanctissima trinitate plurima deuocione, coram multis uiris religiosis, in die sancti dyonisii feliciter obdormiuit. Cuius corpus beatrix, vxor

¹⁾ Prager Handschr.: Lunenburgenskeho.

²⁾ Der O eingeschlossene Satz fehlt in der Böhmischen Ausgabe S. 394. und ist dem Prager Manuscript entnommen.

¹⁾ Fehlt in der Böhmischen Handschrift.

²⁾ Bei Dobner S. 232 und in der lateinischen Handschrift Kunegundam. Hier corrigirt nach der Böhmischen Handschrift.

³⁾ S. die vorige Note.

⁴⁾ Befügtigt in Beigt's Cod. dipl. Pruss. VI, 1.

y archbiskupy pochowala gest. Jan pak řečený z Prahy, třetirozencegeji, toho léta když otec vmtel do Řežna po veliké noci na turney vzbvihl se, y vmtel tu od vřaza kopjm učiněného, a takž w Lenin-
ském klášteře pohřben gest.

Téhož léta gakož kronyka Bramburská swědčí, Otta řečený Šjpy (s šspem) syn Janůw, wytrh proti Matiburským, mezy Brozem, a mezy Matiburským bog mage, gat gest, gehož Jan a Konrát, bratři geho, pomstili chjce, přigawše k sobě Albrehta z Brunswika, wssidu zemi Matiburského kostela poplenili, a hrady Hunoldsberg¹⁾ a Dwibisfelde²⁾ obdrželi. Zatjm pak Otta dlanhý syn Ottaw, w twar krásný, Gittku dceru hrabinu z Hennenberka pogal gest, y měl s nj tři syny, a čtyři dcery, gednu Boženu, gižto wehwoda Polský pogal, a Mechtylbu, giž Bratislawský pogal wehwoda, a Gittku, giž Saský pogal wehwoda, a Kunhutú genž w čistotě až do smrti byla. Ten giš Otta s bratrem swým Ottaw byl gest spolu. Ale Albrecht bratr gich byl swäg djl wjal. Potom Otta tento, bratr Otty dlanhého, dceru Rudolfowu pogal Řižského krále, genž když vmtela gemu, w Templeřský se oblélł zákon, w němž chwjli pobyh, potom w Lenině zákon přigal, y byl tu do své smrti. Protož tento Otta dlanhý sám djl ten wešfen země měl a dlanhě časy žiw gfa, mnoho zemj dobyl, a

eius, cum Johanne et Ottone filiis suis deducens Strusperg in choro ecclesie fratrum predicatorum, quam ipse fundauerat, presente domino Conrado Magdeburgensi Archiepiscopo et domino Wilhelmo Lubusano Episcopo celebrante missam honorifice sepeliuit. Johannes autem de praga, eius primogenitus, qui miles factus fuerat in nuptiis Kunegundis sue sororis, Hoc anno, quo pater obierat, ad torneamenta Ratisponam post pascha transiens, hasta lesus et a suis non bene prouisus, nocte mortuus est inuentus. Qui deductus in leninense¹⁾ monasterium honorifice sepelitur.

Hoc anno, uidelicet M^o. CCLXXVIII., prout Cronica Brandenburgensis testatur, Otto dictus cum telo, filius Johannis, fratris Ottonis tercii, quem genuit ex Sophia, cum exercitu contra Magdeburgenses procedens inter²⁾ Urosee³⁾ et Meydeburg bellum gerens captus est III°. ydus Januarii. In cuius uindictam Johannes et Conradus, fratres eius, adiuncto sibi Alberto duce de Brunswig totam terram Brandenburgensis⁴⁾ ecclesie depredantur, castrum hunoldsburg et Orebiswelde in suarum uirium fortitudine capientes. Porro Otto longus, filius Ottonis tercii, decorus facie, Gittam, filiam comitis de hennenberg⁵⁾, duxit uxorem, ex qua genuit tres filios uidelicet Ottonem, qui henrici ducis Wratislaue filiam uxorem duxerat et post hoc non diu moritur et in leninensi⁶⁾ monasterio sepelitur. Item dictus Otto longus genuit Albertum dictum Bidebherre⁷⁾ qui moritur iuuenis et eciam in dicto monasterio est sepultus. Item Hermannum genuit et insuper tres⁸⁾ filias vi-

¹⁾ Prager Handschr.: hynoldsberg.

²⁾ Prager Handschr.: Dwibisfelde.

¹⁾ Nach Dobner S. 234. Levinense.

²⁾ inter nach Dobner S. 239. In der Handschrift intra.

³⁾ Nach Dobner S. 239. Urosee.

⁴⁾ Nach der Böhmischen Handschrift zu ferrigiren in Magdeburgensis.

⁵⁾ Nach Dobner S. 239. Hennenburg.

⁶⁾ Nach Dobner S. 239. Levinensl.

⁷⁾ Nach Dobner S. 239. Bidebherre.

⁸⁾ Nach der zur Seite stehenden Böhmischen Handschrift richtig quatuor = čtyři.

a mnohé boje měl, s Pomerany, a s Slowany, ge pob se pobíl, s swými strechy, totiž s Otta a sspem a s Konrátem y s Čechy také, maudte a vdatně sobě čině. Za geho časůw pefog byl, y byla země wšeho dobrého plna. Ten fohz vmřel, w Leninském kláštete pochován gest, gediného shna po sobě dědice ostawiw Hermana, nebo ginj z mládi zemřeli byli. Albrecht pak, bratr Otty dlawého, pogal gest dceru kráse Skotského, s nžto dwa shny měl, genž za geho zdravj vmřeli. Měl také s nj dvě dceři, z nichžto gednu Gindrichowi Mažnepolenskému dal gest, a druhau wehwedě z Lawenburka. Ten Albrecht po smrti bratra swého mnoho dobrého gest učinil. Nebo ten klášter, gesto Celiporta slowe, založil a nadal gest. Učinil také panenský klášter w Wanseku, a gehy bohatě nadal. A takž pak po smrti ženy swé byw žiw gako mnich, istastně gest vmřel, a w Lenině pohřben, a potom do Celiporthy přinesen, gehož wšedko gměnj na Hermana spadlo na shna Otty dlawého.

delicet Beatricem, quam Bolko dux Polonie uxorem accepit, Item Mechthildim, henrico predicto duci Wratislaue copulatam, post cuius mortem mechthildo¹⁾ mansit vidua et deuote deo seruiens tandem moritur et in dicto lenynensi²⁾ monasterio sepelitur. Item genuit et Gitam, quam Rudolphus dux Saxonie conthoralem accepit. Item Gunegundim³⁾ que in uirginitate deo seruiens in Berlin moritur et apud fratres minores honorifice sepelitur. Hic Otto longus cum fratre suo Ottokone mansit coniunctus, Alberto marchioni, fratri alio ab eis diuiso pro porcione sua Stargard, Strusperg, Bernaw, Eberswalde nec non Boldin⁴⁾ ultra Oderam cum pluribus aliis ciuitatibus, castris et possessionibus relictis. Preterea Ottoko, filius Ottonis tercii et frater Ottonis longi predicti, filiam Rudolphi regis Romanorum duxit uxorem, qua mortua templariorum ordinem est ingressus, In quo aliaquamdiu⁵⁾ militans demum in lenyn⁶⁾ ordinem et habitum⁷⁾ Cisterciensem assumpsit ibidem vsque ad mortem deo fideliter seruiendo. Idcirco dictus Otto longus solus partem terre obtinens, multis quoque superuicens temporibus, acquisiuit terras alias, multa gerens bella pariter et gwerras, cum Slauis subiciendo eosdem, cum Pomeranis⁸⁾ cum suis patruis Ottone cum telo pariter et Conrado marchionibus, insuper etiam Boemis, in omnibus se habens strenue et prudenter. Nam temporibus suis pace reformata, Marchia bonis pluribus habundabat. Hic moritur et heredem solum marchionem hermannum reliquit, in lenyn⁹⁾ monasterio ecclesiastice traditus

¹⁾ Nach Dobner S. 239 Mechebildo.

²⁾ Nach Dobner S. 239 Levinensl.

³⁾ Nach dem Böhmischen Text in Kunegundim zu verbessern.

⁴⁾ Muß Soldin heißen.

⁵⁾ aliquamdiu nach Dobner S. 240. In der Handschrift steht quandiu.

⁶⁾ Nach Dobner S. 240 Levin.

⁷⁾ habitum nach Dobner S. 240. In der Handschrift steht habitu.

⁸⁾ Pomeranis nach Dobner S. 240. In der Handschrift steht Pomoranis.

⁹⁾ Nach Dobner S. 240 Levyn.

dicitur Beatrix, quam Bolko dux Bohemie
 uxorem accepit, hanc Mechthildem, Henrici
 predicti duci Wartsburgensi copulavit, post
 cuius mortem Mechthildem uxorem vidua et
 Henricus deo servitus tandem mortui et in ditione
 lenyensis monasterio sepelitur. Item Henricus
 et Otta, quam Rudolphus dux Saxonie
 uxorem accepit, hanc Guncvundin, que
 in virginitate deo servitus in Berlin mortui et
 ante facta minus Henricus sepelitur. Hic
 Otto longus cum facta suo Ottobone unius
 conuincit, Albertus marchionem, facti suo ab
 eis datus pro portione sue Stargard, Stru-
 berg, Litzow, Eberswalde etc. non habet
 hanc, cum Otta cum pluribus suis ceteris
 hanc castres et possessionibus coluit. Henricus
 Otta, filius Ottonis longi et facti Ottonis
 facti predicti, filium Rudolphum, regis Romanie
 uxorem dux uxorem, que mortui sepelitur
 in ditione lenyensis in quo sepelitur, in
 illa ditione in lenyensi monasterio et sepelitur
 facti monasterio sepelitur vidua et mortui

Téhož leta Albrecht bratr Ottůw dlaněho,
 markrabě Bramburšký, vmtel y pohrabán w Le-
 nině, a potom do Celiporty přinesen. Také Jan,
 bratr Ottůw, vmtel gest, genž galkoli malý byl,
 ale vdatný. Ten Jan ostawil po sobě syna Kune-
 kyna játa (duchowního) kanowníka, genuž Ry-
 nowská země dana byla do žiwota, po geho pal-
 smrti k Woltmarowi se dostala. Onen Otta
 Esjp, kbyž z wězenj pustiěn byl, a Konrát, spolu
 se do swé smrti drželi. Ale Otta maudte a vdatně
 wssicú zemi zprawowal, mnoho zemj, měst y hradůw
 swým suazenswójm dohl, a také mnoho bogůw měl,

sepulture¹⁾. Albertus itaque, frater Ottonis
 longi prefati, filiam regis Swecie duxit vxorem
 ex ea filios duos generans, Qui ambo patre
 adhuc viuento sunt mortui. Genuit insuper duas
 filias quarum vnam tradidit domino henrico
 magnopolensi, cum qua terram Stargarden-
 sem donauit. Aliam uero filiam duci de La-
 wenburg dedit uxorem. Hic Albertus post
 mortem fratris Ottonis longi plurima bona
 fecit. Nam monasterium celi porte fundans
 multis possessionibus illud dotauit. Cuius mo-
 nasterii fundacionis dominus Johannes de Be-
 liez, Abbas monasterii Lenynensis²⁾, promotor
 fuit et executor fidelis. Ffundauit insuper mo-
 nasterium sanctimonialium in Wanseeke, quod
 largis possessionibus ampliauit. In Boldin ca-
 nonicos instituit Et post mortem vxoris uiuens
 ut monachus feliciter moritur, sepultus in leny-
 nensi³⁾ monasterio. Postea in celiportam
 transfertur: cuius tota possessio denoluitur ad
 hermannum, filium Ottonis longi predicti.

Hoc anno uidelicet M°. CCC°. Albertus,
 frater Ottonis longi, Marchio Brandembur-
 gensis, de quo supra fit mentio, mortuus et se-
 pultus in Lenynensi⁴⁾ monasterio, postea, ut
 supra dicitur, in Celiportam translatus. Insuper
 Johannes frater Ottonis a telo, defunctus est,
 qui licet parue stature fuerit, fuisse tamen pro-
 bus et strenuus perhibetur. Hic Johannes re-
 liquit post se filium Kunekinum⁵⁾ clericum et
 canonicum, cui terra Ryndwen⁶⁾ tradita fuit ad
 uite tempora et eo defuncto ad Marchionem de-
 uoluitur Woldemarum⁷⁾. Ceterum Otto cum

¹⁾ Man beobachte den Zusatz in der Böhmischen Handschrift, wonach andere zwei Söhne jung gestorben waren.

²⁾ Nach Dobner S. 240 Levynensis.

³⁾ Nach Dobner S. 240 Levynensi.

⁴⁾ Nach Dobner S. 258 Levinensi.

⁵⁾ Kunekinum nach der Böhmischen Ausgabe. Nach Dobner S. 258 Cunekinum und ebenso nach der Lateinischen Handschrift.

⁶⁾ Nach Dobner S. 258 und nach der Lateinischen Handschrift; ist nach der Böhmischen Ausgabe in Rinowen zu corrigiren.

⁷⁾ Woldemarum nach Dobner S. 258. In der Lateinischen Handschrift steht Weldemarum.

gednát s strepcem swým Ottau blaubým, když žiw byl, gednát s Maytburčany, gednát s Slowany, gednát s Polany, y s mnohými ginyými. Tento Otta po smrti blaubého Otty, když gako l starosti přiffel byl, wždych s Hermanem markrabjm dobrotiwě přebýwal. Oni oba spolu s welikým wogfsem kráti Wáclawowi na pomoc proti Řimskému trchli sau byli, začož zemi Wiffenskau od něho wzali, a potom s Pomeranskau gi směnili. Tito s Maytburšským Archybiskupem wálty měli, toho hradu Polte dobyli, potom s welikým wogfsem do Slowan wtrhli, a gednát (téměř) wšfeku zřazpli, y hrad přetwrdý, Eldemburg řečený, tu wbělali. Potom pak tento Otta, když s Woltmarem wšfeko giž markrabjnoj zprawowal, star gsa welmi, wšel gest a w Kornienškém kláštěre pochowan. Bratr geho Konrát slowěl byl sprostný a pokožný po lo-wjch, a po pokoži stoge, když ta bratry oba žiwi byli, tento Otta s kostelnjho zboží s Bramburškého, y s biskupa Woltaba daní chěl bráti, a on wzdwihl se l (papežowu) dworu, y obdržel na obau klátbu, kterážto klátbu, až do smrti Konrátowý twala gest, zatjm pak daně ty snaty byly, a klátbu tať přestala, a Konrát wšel, a w Chornienském kláštěre pohrabán a tať Woldmar dědicem ostal, na něhož se wšfeko dostalo.

telo liberatus de vinculis et Conradus, frater eius, cunctis diebus quibus vixerant, expensas habuerunt et possessiones communes. Sed et Otto totam terram prudens et strenuus¹⁾ gubernabat, terras multas, ciuitates et castra suis acquirens laboribus et plurima bella gerens nunc cum patruo suo Ottone longo predicto, dum adhuc ambo uiuerent, nunc cum magdeburgensi ecclesia, nunc cum Slauis, nunc cum Polonis et aliis pluribus, quibus uiriliter et strenue²⁾ resistebat. Hic Otto cum telo post mortem Ottonis longi prefati perductus ad senium semper cum marchione Hermanno uixit concorditer, et ambo exercitu congregato Regi Boemie Wenceslao contra Regem Romanorum in auxilium processerunt, Pro quo Misnensem terram receperunt ab eo, quam postea pro morania³⁾ permutarunt. Prefati etiam Marchiones Otto et hermannus cum Magdeburgensi Archiepiscopo, uidelicet domino de Anhalt, habuerunt gwerras, castrum plote vallantes, et nichilominus ingressi Slauiam cum exercitu copioso, ipsam fere totaliter deuastantes, et edificauerunt ibidem castrum firmissimum, quod Eldemburg communiter nominatur. Postremo autem prefatus Otto cum marchione Woldemaro totam gerens marchiam et gubernans senex et plenus dierum moritur et in Chorinensi monasterio sepelitur. Conradus autem, frater eius, vir simplex fuit et pacificus et venacionibus et quieti. Dum etiam ijdem fratres ambo uiuerent, dictus Otto a bonis ecclesie Brandenburgensis et domino Wolderado, eiusdem ecclesie Episcopo tunc temporis, precarias exigebat. Vnde Episcopus ipse Romam properans procurauit, in Ottonem et Conradum prefatos pretextu huiusmodi excommunica-

¹⁾ Nach Dobner S. 258 strenuus.

²⁾ strenue nach Dobner S. 258.

³⁾ Man beachte, daß die Böhmische Handschrift hier richtiger die Markgrafen ihre Weichnischen Erwerbungen mit Pommerschem Lande vertauschen läßt.

Těch časůw, gaž Bramburská kronyka swěděl, Herman syn Otty dlaněho pogał dceru Albrechtowu Říšského krále, y měl s ni syna gebnoho Jana a tři dcery. Gebnu dal za Woldmara, bruhau za weywodu Sleskowského (Sleskowského) třetj za Bertolda hrabě z Hennemberka. Ten Herman byl welmi maubř a welmi wbatný, a w bogjch rozumný, tak se geho slowutnostj wssudy byla roznesla. Tento Herman proti tchánu swému Albrechtowi Říšskému králi stál nepohnutedlně, s Rudolsem weywodau Saským wálku webl, a takž pał ten hrad Rabstein oblehl y zřazhl geho panstwj, gemužto wssak potom sestru swau Gitu dal, s tjm hradem Běltic a což k němu přjssluffj. Potom wzdwihl se do Polsky, weliký gj djl sobě ofobil gest, byl poručnjkem synůw Bolkowých, Frankonje a Pomeranje dobyl. Estědrau ztrawu měl, dwory činil, y pány y měšťanty ochotně přjzjmal mnohé. Což k dobrodružnjw přjssluffj, to gest páchal (konal), sylný žiwotem y myslj swé byl. Ten Herman řbyž hrad Eldenburk dělal, roznemohl se gest, a tak y vmřel, a w Leninškém kláštere pochován, gehožto wsseda země želela. Ten po sobě gebného syna ostawil Jana, gehožto ne Woldmarowi, ale čytkem swým rádcým poručil byl. Potom pał Jan¹⁾ tyto poručnjky odgednaw, nělterak přichřlil djetě k sobě. Zatjm

¹⁾ Muž Woldmar heißen.

cionis sententiam promulgari, Que quidem sententia usque ad Conradi obitum perduravit. Tandem vero remissis precariis sententia relaxatur. Moritur autem dictus Conradus et in Chorinensi Monasterio sepelitur, Woldemarum relinquens heredem, qui solus partem amborum fratrum videlicet Ottonis, qui sine herede decesserat, et patris sui scilicet Conradi, regendam suscepit.

In illis partibus¹⁾, quemadmodum Cronica Brandenburgensis testatur, Hermannus, filius Ottonis longi, de quo supra fit mencio, filiam Alberti Regis Romanorum, quondam ducis Austrie, duxit uxorem et ex ea unicum filium Johannem et tres filias genuerat, Quarum una, videlicet Agnes, traditur Woldemaro, Alia uero duci Glogonie copulatur; Terciam autem filius comitis Bertholdi de Hennenberg duxit uxorem. Hic Hermannus multa pollebat sapientia militabat audacia et in multis strenuus est repperus²⁾ adeo, quod eius fama diffundebatur ubique. Regebatur quoque pacifice sua terra, cunctis suis aduersariis grauis et ferrox extitit, precipue in rebelles, qui eius potentiam et austeritatem vehementissime timuerunt. Nam contra socerum suum Albertum Regem Romanorum stetit imperterritus. Cum Rudolpho duce Saxonie gwerram fouens vallauit castrum Rabenstein et eius dominium deuastauit. Cui tamen reconciliatus suam sororem³⁾ Githam sibi postea tradidit in uxorem. Sibi castrum Belthicz cum suis terminis adiacentibus restituit. Transit poloniam trans oderam et magnam partem eius sibi subegit; Filiorum Bolkonis gessit tutelam; franconiam et

¹⁾ Nach der Böhmischen Handschrift richtiger Casuw = temporibus.

²⁾ repertus nach Dobner S. 260.

³⁾ Im Manuscripte und bei Dobner S. 260 steht uxorem; doch kann dies nur ein Schreibfehler sein. Dobner sagt auch: recentior manus sororem.

pať tito poručěnjchj poblě radhj materiny tagně dítě ob Woldmara wżali, h nesi na Spandow hrad. Jan pať hľedal geho snajně. Kdž pať o to rof měli po někerém časj, mātě řekla Janowa, že o tom uwe- senj nic newj. Protož Woldmar rozhněwam se, h vřabl dítě z hradu.

Pomeraniam¹⁾ acquisiuit; nobiles Barones mul- tos de Starcoue²⁾, Lusacia et propria terra in consiliarios habuit, et frequentacionem tam nobilium quam ciuium gratanter admisit; largas fouens expensas tenuit hastiludia et alia huius- modi ad miliciam pertinencia frequenter confoue- bat. Fortis erat corpore nec minus fortis animo. Hic siquidem Hermannus cum Ottone cum telo predicto, dum adhuc uineret, intrans Sla- wiam in edificacione castru Eldenburg infir- matus moritur et inde translatus in leninensi³⁾ monasterio sepelitur. Eius obitum tota terra de- planxit, quoniam unicum filium adhuc puerum Johannem reliquit heredem, cuius tutelam non Woldemaro, sed quatuor suis consiliariis re- commisit, quod postea dampna plurima ministra- uit. Nam mater Johannis pro tempore filii eu- ram gessit; sed Woldemarus, prodigus et graues expensas faciens, ad se puerum allicit, uolens expensas huiusmodi de communibus am- borum sumptibus computare, consiliarios quoque supradictos excludens de tutela. Quod conside- rantes consiliiarii de matris consilio filium eius Johannem prefatum occulte de Woldemari custodia capientes, ad castrum Spandow duc- tum, diligenti custodie tradiderunt. Transactis autem nonnullis diebus conuenerunt in termino mater Johannis et marchio Woldemarus, ubi negante matre abductionem filij de suo con- silio processisse, Woldemarus furore repletus congregatis quibusdam armatis castrum Span- dow furtiue conscendens, ignorantibus consilia- rijs et custodibus recedentibus et dispersis, Jo- hannem predictum abstulit et sue tutele custo- diendum mancipauit. Consiliiarii uero predicti Woldemari marchionis iracundiam non fe- rentes, quidam ex eis apud dominum hen-

¹⁾ Pomeraniam nach Dobner. In der Handschrift Pomo- raniam.

²⁾ Starcoue (Storfow). Nach Dobner S. 260 Harcone.

³⁾ Nach Dobner S. 260 Levinensi.

Ten Woldmar měl gešt Hetmanowu dceru martrabinu, a proto že neplobnau byla, nižádného bjíte po sobě neostawil. Ten Woldmar byl malý, ale statečný, a rozličné sšlechtice, a pány sewšseho swěta v swěho dworu měl. Eshlube byl wetřý a pyšný. Když od krále Dackého pasowan před Rostokem městem, takový náklad učinil, a hercům dary dal, že strže to welmi se zadlužil. S Magnopolenským Gindřichem, a s Rudolfem Saským wehwodau, gehož sestru měl ten Gindřich, mnoho gešt bogůw strogil, y sebrav wojsko welké, wtřel do Starjardenšké země y poplenil jí, gedno městečko malé, řečené Woldek, kbyž oblehl byl, dlouho v něho ležel, a mnoho sšlody na konjch, y na ginych wěcech měl, a nic gešt newzal.

Těž Woldmar martrabí Missenského byl gal, genž Missenskau zemi za wyplacení genu wzdal. Ten Woldmar bljzko před swau smrtí gíž, šlaw se w hromadu s Mahtburšským archybistupem Purghartem, protiwnjky wšlecky vkrotil a tak nepřivě ony Alwenslewenšké ku pokogi připudil, hrad gich Arkhslewen oblehsse. Zatjm pak Jan martrabě Katerinu, dceru wehwody Glogowského, pogal gešt, galkškoliwěl mlad byl, wšak mysl měl mužůw.

ricum magnopolensem, fuge presidio se committunt.

Hic Woldemarus filiam hermanni marchionis duxit uxorem, Et quia hec sterilis permanebat, nullum post se reliquit heredem. Sane idem Woldemarus statura fuit pusillus, sed fortis viribus, Aliorum potentum regimine plus utens quam proprio. Nam multos fouebat Barones, nobiles et potentes, de diuersis mundi partibus ad eius curiam confluentes. Fuit insuper Vaniglorius plurimum et pomposus. Nam cum a Rege Dacie milicia circumcingeretur¹⁾ ante Ciuitatem Rostok, expensas fecit immensas, dona militibus largiens plurima et ioculatoribus in tantum, quod inde debita magna contraxit. Insuper cum domino Henrico Magnopolensi et Rudolpho duce Saxonie, cuius sororem idem henricus duxerat uxorem, plurimas fecit gweras. Nam idem Woldemarus exercitus multitudine congregata Stargardensem terram ingressus potenter deuastauit eam incendiis et rapinis, ciuitaculam paruam Woldecke nominatam obsidens longamque moram trahens ibidem in equis et aliis multa dampna suscepit labore suo frustatus.

Idem eciam Woldemarus Marchionem cepit Misnensem, qui pro sui liberatione terram Misnensem sibi resignauit eandem. Preterea dictus Woldemarus non longe ante obitum suum domino Burghardo dicto Lappe, Magdeburgensi Archiepiscopo colligatus, ambo simul humiliauerunt inquietos pariter et rebelles, pacem in suis dominiis facientes, et aggressi presertim²⁾ illos de Alwenslewen et ca-

¹⁾ circumcingeretur nach Dobner S. 261. Nach der Handschrift contingeretur.

²⁾ Nach Dobner S. 261 primum.

Čtrnácte let mage sobě, byl maubrych řečj v stuffaw, přatelium milostny, nepřatelium vkrutny, ctich, a sšlechetych činuw byl mládenec, gehožto Bůh z toheto swěta brzo gest wzal.

Toho leta v Wigilgij swate Mátij zvěstowánj, gaž kronyka Bramburská hčej, Jan markrabě vmřel, a w Leninském kláštete pohřben. Geho wššecha země želela, neb gediný Woldmar ostal gžž byl. Šbhž pak ten Woldmar widěl že gžž zhynuli ti, t njmž markrabstwj přjssluffelo, powolal t sobě Gindřicha, syna markrabina, gestto Awelant přigimj měl¹⁾, a nad tau zemj řečenau Belie, genž se gemu w rozdjle dostala byla, učinil gej dědicem. Nebo t Woldmarowi wššech markrabj panstwj dostalo se bylo.

Ten Woldmar wtrhl do Wiffně, a mnoho hrabu y twrzj žkazył, wtrhl také přes Dbru řeku proti Polanum, a vřrotil ge. S Magnopolenskyhm Gindřichem bog také měl gest, neb zemi geho před tju zhubil byl. Protož šbhž s obau stranau

¹⁾ D. h. welcher den Beinamen Awelant hatte.

strum eorum Arkislewen potenter vallantes, eos pacem et concordiam querere compulerunt.

Porro Johanni marchioni prefato katherina, filia ducis Glogouie desponsatur. Hic Johannes, licet esset juvenis, tamen animum cepit habere virilem. T fuit enim XIII annorum etatis serius in verbis, prudens in factis, amicis amicabile, terribilis inimicis, ad uirtutis et probitatis actus, bone indolis dispositione, manum extendens. Quem tamen Dominus, cuius iudicia sunt abissus multa, subito de hac luce subtraxit.

Hoc anno, videlicet millesimo CCCXVII^o, in vigilia Annunciacionis virginis gloriose, Dictus Johannes Marchio Brandenburgensis, secundum Cronicam Brandenburgensis marchie, moritur in castro Spandow et in Lenynensi¹⁾ monasterio sepelitur. Cuius mortem tota Marchia deplorauit. Sed solus Woldemarus sine herede mansit superstes. Cumque Woldemarus ipse Principes²⁾ ad marchiam pertinentes videret deficere, vocauit ad se filium Marchionis Henrici, qui Auelant regionem habebat et diuisus dudum a fratribus suis Otone cum telo pariter et Conrado terram Gelicz³⁾ possidendam in sortem acceperat, dicti dominij fecit heredem. Nam ad eundem Woldemarum tota Marchia deuoluta fuit et dominium omnium marchionum.

Hic quoque Woldemarus terram Misnensem ingressus castra et predia multa destruxit redens terre sue gaudium atque pacem. Insuper trans oderam contra Polonos procedens humiliavit eosdem. Cum Magnopolensi henrico

¹⁾ Raß Dobner S. 265 Levinienst.

²⁾ Im Manuscript Princeps.

³⁾ Vergl. die Böhmische Ausgabe „Belie“. Sollte vielleicht Deutsch gemeint sein?

bog mēli wellih, gaffkoli s onē stranh gič wice bylo, wiffal Woldmar s swými vbatněgi činił, a takowē ranh trpěl, že za mrtwa tu odegben. Nebo seblakowē byli geho obfihčiči, čtje dobiti, ale rytjt Wodské pti-
hodiw se tu, y odgal gim geho. Ten Woldmar vntel gest, létu Božji tišhc, tti sta a dewēt¹⁾ a w
Kornienškém kláštěre pochován.

¹⁾ 1309.

etiam ingreditur conflictum, quoniam antea ter-
ram suam iuxta gransoge potenter ingressus
hostiliter deuastauit. Vnde bellum durissimum
inter utrosque geritur iuxta uillam Wolterstorp.
Vbi licet plures in exercitu magnopolensi, quam
Woldemari fuissent, verumtamen ipse Wolde-
marus et sui magis audacter et strenue¹⁾
pugnauerunt. Vnde idem Woldemarus tam
duros ictus sustinuit, quod semiuiuus a suis in
prelio est relictus et perditus. Sane circumdan-
tibus eum rusticis et eum interimere uolentibus
miles quidam Wedige de plote dictus super-
ueniens de potestate ipsum eripuit rusticorum.
Hic Woldemarus Sub anno domini M. CCCXIX.
moritur et in sepulero suorum patrum in Cho-
rinensi Monasterio sepelitur.

¹⁾ strenue nach Dobner S. 266.